

XXII. državno Natjecanje iz hrvatskoga jezika
27. travnja 2017.

I. razred

zaporka

--	--	--	--	--	--

(peteroznamenasti broj i riječ)
broj bodova:

100	
-----	--

Upute natjecateljima

1. Test se piše 90 minuta.
2. Prije rješavanja testa treba pažljivo ispuniti listić sa zaporkom (čitljivo i pravopisno točno).
3. Natjecatelj zaporku treba napisati na bijelu i žutu omotnicu te na prvu stranicu testa.
4. Zadatke testa treba pažljivo pročitati.
5. Treba pažljivo slijediti upute u zadatku.
6. Rješenja treba upisivati plavom kemijskom olovkom na za to predviđena mjesta.
7. U testu nije dopušteno precrtavanje, ispravljanje i šaranje (ako postoje nedoumice pri oblikovanju točnih odgovora, treba se koristiti radnim papirom dobivenim od škole).
8. Odgovori ne smiju biti pisani tiskanim slovima.
9. Odgovori trebaju biti pravopisno i gramatički točni.
10. Nakon završetka pisanja test, radni papir i bijelu omotnicu treba staviti u žutu omotnicu koju treba predati članu Povjerenstva.
11. Nakon objave privremene ljestvice poretka natjecatelj ima pravo uvida u test i pravo na pisanu žalbu.

Želimo Ti uspjeh na Natjecanju!

Državno povjerenstvo:

1. _____
(predsjednik Državnoga povjerenstva)

2. _____
(član Državnoga povjerenstva)

3. _____
(član Državnoga povjerenstva)

1. Prepiši pisanim slovima, prema pravilima o pisanju velikoga i maloga početnog slova, dijelove rečenica ispod crte otisnute velikim tiskanim slovima.

U tjednicima su se prošloga mjeseca mogli pročitati različiti tekstovi: o _____
REKTOROVOJ
odluci o godišnjim nagradama, pobjedi _____ u Mađarskoj, podvizima
FEROVACA
_____ blizu _____,
HRVATSKE GORSKE SLUŽBE SPAŠAVANJA GORNJEG JELENJA
ali i o utjecaju _____ na depresivna raspoloženja.
GOSPINE TRAVE

5	
---	--

2. U sljedećim rečenicama napiši *ije, je* ili *e* na prazne crte u riječima.

Ukl_____šteni živac bio je posljedica njegova penjanja po stijenu.

Pravni sl_____dnik preuzet će njegove obaveze u cijelosti.

Podsm_____si su se javili na njihovim bl_____dunjavim licima.

4	
---	--

U zadatcima od 3. do 18. odgovore napiši na prazne crte.

3. Odredi vrstu podcrtanim riječima.

Podno brijega živjela je starica sa svojom jedinicom Jelom. Znala je napamet molitvu za svaki svetak, a raditi je znala kao ma koja valjana reduša.

podno _____ jedinicom _____

napamet _____ ma koja _____

4	
---	--

13	
----	--

4. Odredi padež podcrtanim riječima.

Oni kažu što žele, uzmu što mogu, ne boje se ni pada, ni glasnog zvuka, a mi postajemo sve gorči i bolesniji. I bojimo ih se. Nismo isti, pazi, nemoj me krivo shvatiti.

(K. Novak: *Ciganin, ali najljepši*)

što _____

glasnog _____

bolesniji _____

ih _____

isti _____

5	
---	--

5. Odredi točan oblik posvojnoga pridjeva od osobnoga imena navedenog ispod crte u sljedećim rečenicama.

Jedna od najpoznatijih _____ princeza bila je Caroline od Monaka.
Monako

Mistične _____ legende inspiracija su suvremenim piscima.
Dugi otok

Vinko Žganec skupljao je _____ narodne pjesme.
Međimurje

3	
---	--

6. Odredi glagolski oblik podcrtanim riječima.

Hoteći ih prestići, zapuhaše se. _____

Da nisi zucnuo. _____

Bude tih knjiga u svakoj dobro opremljenoj knjižari. _____

3	
---	--

11	
----	--

7. Napiši zadani glagolski oblik u prezentu prvog lica jednine.

Ako _____ još malo soli, bit će preslano.
usuti

Svakoga Božića _____ darove.
dobivati

2	
---	--

8. Odredi korijenski morfem u sljedećim riječima tako da upotrijebiš spojnice.

odaziv _____

oslonac _____

odmetnik _____

oltar _____

4	
---	--

9. Tvori od glagola imenice koje će u nominativu jednine imati nulti oblikotvorni morfem.

preliti _____

prekoriti _____

prestupiti _____

presjeći _____

4	
---	--

10. Koja se glasovna figura javlja u reklamnome tekstu?

Nenormalno normalne novine _____

1	
---	--

11. Od koje jezične norme pjesnik odstupa u sljedećem stihu?

Kad sam bio tri moja brata i ja... (J. Pupačić)

1	
---	--

12	
----	--

12. Odredi pet predikata u sljedećim rečenicama.

„Ne vidim ništa! Ne mogu li biti car? Bilo bi to najveće zlo koje bi me moglo zadesiti“, pomisli car. (H. C. Andersen: *Carevo novo ruho*)

5	
---	--

13. Odredi vrstu podcrtane zavisne rečenice

Budale uvijek tako sude:

Što ne shvaćaju, preziru i kude. (I. A. Krilov: *Pijetao i biser*)

1	
---	--

14. Točno napiši izvedenice od zadanih riječi.

pred+pristupni _____

sub+kultura _____

od+čitati _____

nuz+zanimanje _____

s+družiti _____

bez+sraman _____

6	
---	--

15. Odredi značenje podcrtanih riječi prema zadanome uzorku/primjeru.

Na stazu je palo lišće. zbirna imenica od list

Lišće, dođi bliže! V imenice lisac

Snijeg je padao sve gušće. _____

Gušće je zalutalo u travi. _____

Zgrće znanje gdje god može. _____

Odjednom se zgrće. _____

4	
---	--

16	
----	--

16. Odredi glasovne promjene u podcrtanim riječima.

Kad strižeš ovce, dobivaš kvalitetnu vunu. _____

Otišli su u najdalji kraj. _____

Osjeća nostalgiju za rodnim krajem. _____

Srest ćemo se u podnožju planine. _____

Naučio je dizati teške terete. _____

5	
---	--

17. Odredi fonološku okolinu i fonološku opreku u sljedećem paru riječi.

s p á l i t i – s p á s i t i

fonološka okolina _____

fonološka opreka _____

2	
---	--

18. Odredi sve nenaglasnice u sljedećim rečenicama.

Vladari zemlje, mir i san mi dajte. _____

U mramorna mora, u sne i magle vratite me. _____

I ti, ruko, koja dižeš dlijeto, ne budi je. _____

I zvijezde što sjaje, nek ih bude. _____

4	
---	--

19. Obilježi znakovima za naglaske podcrtane riječi u sljedećim rečenicama.

Pronašli su lijek za sve bolesti.

Počeo je razumijevati što se traži od njega.

Luka je bila popunjena brodicama.

Bila je to livada iz sna.

4	
---	--

15	
----	--

Pozorno pročitaj sljedeći tekst i odgovori na pitanja od 20. do 22.

Dok su se kupci prorjeđivali, njih dvojica pogledaše panično prema zvučnicima. Sve je zamuklo.

Oni potajno iskoče iz svojih skrovišta dublje u mračnu vežu. (...) Pljačkaš masne kose pukim slučajem u tim odlučujućim trenucima protrči pored njih. Otada su izbjegavali taj dio grada.

(prema Pavao Pavličić: *Dioskuri*)

20. Odredi iz teksta riječi sa sljedećim glasovnim promjenama:

jotacija (2) _____

gubljenje suglasnika (3) _____

epentetsko *l* (1) _____

prijeglas (1) _____

sibilarizacija (2) _____

5	
---	--

21. Odredi u tekstu primjer riječi sa supletivnim alomorfima.

1	
---	--

22. Odredi svršeni oblik zadanim glagolima.

prorjeđivali _____

izbjegavali _____

2	
---	--

8	
---	--

Pozorno pročitaj sljedeće stihove i odgovori na pitanja od 23. do 25.

Moj prijatelju, mene više nema.

Al nisam samo zemlja, samo trava.

Jer knjiga ta što držiš je u ruci,

Samo je dio mene koji spava.

I ko je čita – u život me budi.

Probudi me, i bit ću tvoja java. (D. Cesarić)

23. Iz prvoga stiha ispiši dvousnene (bilabijalne) suglasnike.

1	
---	--

24. Odredi naglaske i dužine za sljedeće riječi.

t r a v a k n j i g a r u c i

s a m o b u d i p r o b u d i

6	
---	--

25. Odredi dvije fonološke značajke s istim rezultatima u čakavskome i kajkavskome narječju, a vidljive su u sljedećim stihovima.

A svet da se j' pokvaril

"Ni med cvetjem ni pravice",

I prvo da j' boji bil. (Drago Gervais)

rekel to je fijolice

smardlivi terputec... (Miroslav Krleža)

2	
---	--

9	
---	--

U zadatcima od 26. do 34. zaokruži točan odgovor.

26. U kojoj je od sljedećih rečenica točno upotrijebljen zarez?

- A. Došli su učenici, profesori, roditelji, itd.
- B. Izvor je bio visoki, državni dužnosnik.
- C. Bolje vrabac u ruci, nego golub na grani.
- D. Nije imao zaštitni prsluk, pa čak ni kacigu.

1	
---	--

27. Odredi točno napisanu riječ.

- A. bezkrajan
- B. bezkoristan
- C. bezuspješan
- D. bezžični

28. U kojem je stoljeću napisan hrvatski prijevod Lucidara?

1	
---	--

- A. 12. st.
- B. 13. st.
- C. 14. st.
- D. 15. st.

1	
---	--

29. Koja je od sljedećih tvrdnja o Bašćanskoj ploči netočna?

- A. Tekst počinje kršćanskom invokacijom.
- B. U tekstu zapis opata Držihe govori o gradnji crkve svete Lucije.
- C. U tekstu se spominje ime kralja Zvonimira.
- D. Tekst završava zapisom opata Dobrovita.

1	
---	--

4	
---	--

30. Koja je od sljedećih riječi pravopisno točna?

- A. podtajnik
- B. podprogram
- C. potcjenjivanje
- D. potbačaj

1	
---	--

31. Koja je riječ netočno napisana?

- A. bezkaloričan
- B. buregdžija
- C. lašca
- D. nadčovjek

1	
---	--

32. Odredi riječ u kojoj se nalazi samoglasni r.

- A. cvjećarnica
- B. cvrčak
- C. Istra
- D. zatvor

1	
---	--

33. U kojoj od sljedećih riječi jednačenje po zvučnosti nije provedeno prema drugom suglasniku?

- A. bokca
- B. mozga
- C. šipke
- D. žapca

1	
---	--

4	
---	--

34. Tko je autor pjesničke inkunabule na latinskome jeziku?

- A. Ivan Česmički
- B. Nikola Modruški
- C. Juraj Šižgorić
- D. Faust Vrančić

1	
---	--

U zadatcima od 35. do 37. odgovore napiši na prazne crte.

35. Kojim su pismima pisani sljedeći tekstovi?

Vinodolski zakonik _____

Povaljska listina _____

2	
---	--

36. Kako se nazivaju tražene inkunabule?

Prva glagoljična inkunabula _____

Prva latinična inkunabula _____

2	
---	--

37. Navedi tri epigrafska spomenika hrvatske pismenosti koji su najstarija potvrda glagoljice.

3	
---	--

8	
---	--